

Een aantrekkelijke werkomgeving werkt beter!

Natuurlijk gaat het bij de inrichting van schoolgebouwen om goede leer- en werkplekken voor de leerlingen. Maar de afgelopen jaren krijgt de professionele werkomgeving van de leerkracht steeds meer aandacht. En dat is terecht!

Schooldomein sprak met commercieel manager Hans Haarman van Presikhaaf Schoolmeubelen, zijn collega's onderwijs inrichtingsspecialist Jan van Schijndel en marketing en communicatie manager Ronald Burgers. Hans opent: "We merken breed in de markt wat stagnatie in de aanvragen voor nieuwbouw, maar de vragen over inrichting in het algemeen zijn op niveau. Dat komt, denk ik, omdat inrichting en beleving actueel blijven en onderwijsinhoudelijke vernieuwing een goede trigger is om over de inrichting van de onderwijsinstelling na te denken. Daarbij merken we in onze gesprekken met relaties dat de werkomgeving van leerkrachten aan belang

wint. Het gaat niet minder over de leerling, maar steeds vaker krijgen we ook de vraag wat we voor de leerkracht en overige medewerkers kunnen betekenen. Dat is zeker ook een interessante insteek gezien de huidige arbeidsmarkt. We zien een trend dat de werkplek voor leerkrachten steeds meer dezelfde aandacht krijgt, vergelijkbaar met de vragen die we vanuit de kantooromgeving krijgen."

VERGADEREN, CONCENTREREN EN ONTSPANNEN

Jan knikt: "Ik werk inmiddels dertien jaar bij Presikhaaf Schoolmeubelen en heb zelf met mijn achtergrond als docent lichamelijke opvoeding ervaren hoe belangrijk een goede werkomgeving is. In mijn huidige rol als onderwijs inrichtingsspecialist denk ik daarom graag breed mee over ontwikkelingen op het gebied van inrichting, zoals nu op het Koning Willem 2 College in Tilburg en het Oelbert Gymnasium in Oosterhout. De werkplek voor leerkrachten is steeds meer een thema. Vijf jaar geleden adviseerde ik al over de zit-sta werkplek, om de bewegingsvrijheid van leerkrachten te vergroten. Scholen vonden het mooi, maar kozen er toen nog niet voor. Nu is het op bijna elke school een goede oplossing, naast het bestaande meubilair. Je merkt dat scholen hun leerkrachten koesteren en daar hoort een goede werkomgeving bij om te vergaderen, concentreren en ontspannen. Dat gebeurde tien jaar geleden allemaal in de doorsnee teamkamer, waar gegeten werd, maar ook desktop computers stonden om te kunnen werken. Inmiddels weten we dat ontspannen en geconcentreerd werken niet goed samen gaan. De teamkamer is een plek om rust te pakken en even ongedwongen over werk, de actualiteit en het leuke weekend te praten. Daar hoort dus een hele fijne inrichting bij. Scholen kijken meer naar activiteiten in relatie tot inrichtingsvragen.

In de inrichting gebruiken we overigens steeds meer elementen die je ook in een professionele kantooromgeving tegenkomt. Dat vind ik een goede ontwikkeling omdat je ziet dat de onderwijsomgeving ook om een goede werkomgeving vraagt. Die activiteit georiënteerde benadering zie je terug in programma's van eisen en schetsontwerpen. Welke activiteit koppelen we aan een bepaalde ruimte en hoe zorgen we ervoor dat jonge docenten zich snel thuis voelen?"

OPTIMAAL KLIMAAT

Hans vult aan: "In zekere zin was corona een trigger. Veel jongeren hadden moeite om vanuit de thuissituatie onderwijs te volgen en dat gold ook voor leerkrachten. De online werkomgeving functioneerde niet altijd goed en iedereen voelde hoe belangrijk

"Het vak staat onder druk. Als je er een leuke en uitdagende omgeving van maakt wordt het leuker om het werk op school te doen en elkaar te ontmoeten"

het fysieke contact was, zicht op elkaar en dus een goede leer- en werkomgeving. We zien dat scholen de lat hoger leggen en steeds vaker voor een goed ingerichte ruimte kiezen, waarbij per activiteit naar de specifieke beleving en functie wordt gekeken. Dat betekent dat we meer integraal naar een omgeving kijken; goed meubilair is belangrijk, maar akoestiek, licht, binnenklimaat en de vloeren doen ook mee, om een optimaal klimaat te realiseren. Je kunt voor een concentratieplek kiezen, of een ruimte om te vergaderen, maar zonder goede akoestiek werkt het echt niet. Zo kunnen harde vloeren ook storend werken in een ruimte waar de sfeer juist belangrijk is. We keken al integraal naar een vraag, maar deze periode heeft ons zeker gescherpt en heeft ervoor

gezorgd dat we met andere bedrijven samen werken om de vraagstukken integraal te kunnen benaderen. We merken dat scholen daar positief op reageren."

EFFECTEN DIGITALISERING

Hans: "En vergeet de effecten van de digitalisering voor de dagelijkse werkbeleving ook niet. Leerkrachten hebben meer tools in handen gekregen om te differentiëren, maar tegelijk heeft elke leerling zijn eigen tempo en leerweg. Dat is prachtig, maar een leerkracht moet naast de vaste instructiemomenten op 25 niveaus maatwerk leveren en elk kind op het eigen niveau bedienen. Ga er maar aanstaan en dat speelt mogelijk mee in het tekort aan goede leerkrachten en het aantal burn-out klachten. Er wordt wel erg veel gevraagd van de professional en om die reden proberen wij ook met een goede inrichting de verschillende activiteiten te ondersteunen; klassikaal werken, in kleine groepjes, individueel coachen en met een groep aan het werk in een verlengde instructie. Het liefst zitten we daarom zo vroeg mogelijk in het traject aan tafel, zodat we mee kunnen denken over de inrichting. Een architect kan iets moois bedenken, maar het is zonde wanneer het niet praktisch is." Ronald stemt in: "In KC Muiderkring waren de ouders en medewerkers vooraf bezorgd over de vele open ruimten; units voor drie groepen en een centrale ruimte daarvoor en dan ook nog eens zonder deur. Kun je dan nog wel voldoen aan de leerdoelen en ▶

is het wel werkbaar voor medewerkers? Je kunt niet met de ene groep rekenen en tegelijk met de andere groep muziek maken. Dat betekent dus dat het hele kindcentrum op dezelfde momenten dezelfde soort activiteiten doet, om het werkbaar te houden. In de ruimten wordt via kleurcoderingen aangegeven welke activiteit op welk moment plaatsvindt. Juist door die duidelijke regels en afspraken kunnen wij een ruimte ook multifunctioneel inrichten; zo is de teamkamer tegelijk een kookstudio waar de catering verzorgd wordt, maar de kinderen ook in workshops leren koken en met voedselproducten werken. Die

ruimte heeft de uitstraling van een grand café en is inmiddels een hele populaire plek waar iedereen graag komt.”

STAP NAAR VOREN

“Het gaat vooral om de stap naar voren”, voegt Jan toe; “hoe ga je je onderwijsdoelen halen met de ruimten en inrichting die je hebt? Een goede inrichting is daarom ook adaptief en kan mee bewegen met een veranderende visie. Daarom deelt onze ontwerpstudio in het voortraject via onze appgroepen inrichtingsvoorstellen met medewerkers, ouders en omwonenden, zodat we snel kunnen inspelen op de behoefte van betrokken partijen.” “In feite is een goede werkomgeving een secundaire arbeidsvoorwaarde”, stelt Hans, “het vak staat onder druk. Als je er een leuke en uitdagende omgeving van maakt, stimuleer je mensen om het werk op school te doen en elkaar te ontmoeten. Wanneer een potentiële leerkracht komt solliciteren geven de inrichting en toekomstige werkomgeving de eerste indruk. Dan is het een pre wanneer de teamkamer er gezellig en uitnodigend uitziet en er plekken zijn om te werken en te vergaderen.

GOEDE BELEVING

Een gebouw kun je niet altijd verplaatsen, dus moet je een goede beleving in de school creëren. Met name in het hoger onderwijs zie je dat de werkplek integraal wordt aangepakt, met een goed restaurant en fijne plekken om te zijn en te blijven. “We kunnen de problemen in het onderwijs niet oplossen”, reageert Hans, “maar medewerkers wel maximaal faciliteren in hun drukke baan. Kortweg; als je de school binnenkomt moet je een wow gevoel hebben, omdat die coffeecorner zo goed is, de inrichting onderscheidend is en je het gevoel hebt dat je er graag wilt werken. Dat betekent dat wij als inrichters een thuisgevoel willen creëren. De leerkracht centraal en niet het kind centraal gaat wat ver, maar gezien ook de personeelsuitval en de vergrijzing in het onderwijs willen we de schoolleider graag helpen om het team te motiveren door een mooie en uitdagende inrichting. Dat oudergesprek voer je niet aan een kale tafel tegenover elkaar in een leeg lokaal, maar in een andere en vooral aantrekkelijke setting.” Jan tenslotte: “Ik denk dat wij door een gebouw goed in te richten niet alleen aansluiten bij de behoefte van de docent en medewerkers, maar ook bij de schoolcarrière en daarmee het perspectief van de leerling. Juist omdat leerlingen trots zijn op hun mooi ingerichte gebouw kijken ze met die verwachting naar hun toekomstige werkomgeving. De school is daarmee een afspiegeling van de werkelijkheid.”

Kijk voor meer informatie en inspiratie op www.schoolmeubelen.com.

